

การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอัมพาง
อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร*

Management of Social Welfare for the Elderly in the Area of Ampang
Subdistrict Organization, Banphaeo District, Samutsakorn Province

ไกรฤกษ์ ทับไกร และราชนนธ์ นพณัฐวงศกร
Krairuck Tubkrai and Rachen Noppanatwongsakorn
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, ประเทศไทย
Southeast Asia University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Krairucktubkrai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลอัมพาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 2) เปรียบเทียบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลอัมพาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอัมพาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1,365 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน โดยใช้สูตรในการคำนวณของทาร์ ยามาเน่ ในการสุ่มตัวอย่างนี้ให้ความความคาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 หรือ 0.05 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย Independent Sample t-test และเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มด้วย One-Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลอัมพาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม โดยอันดับมากที่สุดคือ ด้านสุขภาพอนามัยและนันทนาการ ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.12) อันดับที่ 2 คือ ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.05) อันดับที่ 3 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 2.88$, S.D.

*ได้รับบทความ: 16 ธันวาคม 2567; แก้ไขบทความ: 13 กุมภาพันธ์ 2568; ตอรับตีพิมพ์: 19 มีนาคม 2568

= 0.24) และระดับคะแนนต่ำสุด คือ ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.23) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล อำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ในด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านสถานภาพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การจัดสวัสดิการสังคม; ผู้สูงอายุ; องค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง

Abstract

The purposes of the study were to: 1) examine the level of social welfare provision for the elderly by the Ampang Subdistrict Administrative Organization, Ban Phaeo District, Samut Sakhon Province, and 2) compare the provision of social welfare for the elderly by the Ampang Subdistrict Administrative Organization, categorized by individual demographic factors. The research employed a quantitative approach. The population consisted of elderly individuals aged 60 and above residing in the jurisdiction of the Ampang Subdistrict Administrative Organization, totaling 1,365 people. A sample of 310 individuals was selected using Taro Yamane's formula. Data were collected through questionnaires and analyzed using a statistical software package. The analysis included percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), hypothesis testing with an independent sample t-test, and comparisons of groups larger than two using one-way ANOVA.

The findings revealed that:

1. Overall, the provision of social welfare for the elderly by the Ampang Subdistrict Administrative Organization was at a moderate level ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.09). When considering specific dimensions, the highest-rated dimension was health and recreation ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.12), followed by housing ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.05), and safety in life and property ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.24). The lowest-rated dimension was education ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.23).

2. Compares the provision of social welfare for the elderly by the Ampang Subdistrict Administrative Organization, Ban Phaeo District, SamutSakhon Province, considering individual factors such as gender, age, educational level, pre-retirement occupation, and marital status. The findings indicate that opinions on the social welfare

services provided by the Ampang Subdistrict Administrative Organization including aspects of health and recreation, education, housing, and personal and property safety do not differ significantly across these demographic variables.

Keywords: Social Welfare Provision; Elderly; Ampang Subdistrict Administrative Organization

1. บทนำ

โดยในปัจจุบันได้มีพบว่าการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุคือเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุซึ่งถือเป็นสวัสดิการสังคมประเภทหนึ่งที่รัฐบาลจัดสรรให้กับผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ โดยผ่านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ องค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบ คือกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ได้เริ่มต้นอย่างเป็นทางการเมื่อรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน (เบี้ยยังชีพ) พ.ศ. 2536 เพื่อให้เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน เดือนละ 200 บาท นับเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและต่อมา ในปี 2544-2545 จากนโยบาย การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาล ภารกิจเรื่องนี้จึงถูกถ่ายโอนไปยังกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและกรุงเทพมหานคร ดังนั้น เบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนภารกิจ และได้มีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 (ณิชา บวรณสิทธิ์, 2555) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุในต่างจังหวัดพบว่า ปัญหาใหญ่ของประเทศไทยคือ ผู้สูงอายุในชนบทมีฐานะยากจน ไม่มีเงินออม มีพื้นฐานการศึกษาน้อย และมีปัญหาสุขภาพ ในขณะที่ประชากรผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลให้เกิดความต้องการต่างๆ ของผู้สูงอายุในชั้นพื้นฐานไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ควรได้รับ เช่นปัจจัย 4 การให้สวัสดิการทางสังคมต่อผู้สูงอายุลดลงและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งผู้สูงอายุบางรายอาจไม่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนี้ได้และอาจทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย จุดประสงค์หลักของการดูแลผู้สูงอายุ ก็คือการทำให้ผู้สูงอายุ ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอิสระ และมีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยพึ่งพาผู้อื่นน้อยที่สุด

องค์การบริหารส่วนตำบลอัมพางค์ ได้ตระหนักและเล็งเห็นปัญหาของผู้สูงอายุทุกคนล้วนเป็นส่วนสำคัญเพราะการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม และสภาพร่างกายของผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อ ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุสุขภาพปัญหา และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุมีความต้องการพึ่งพาบุคคลอื่น เพื่อให้ได้รับการตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ ซึ่งเป็น ความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชนบทจำนวน มากถูก ทอดทิ้งจากครอบครัว เนื่องจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่ทำให้

สมาชิกในวัย (กนกกร ไช้คลองครุ, 2558, หน้า 66-71)

ในการศึกษาในครั้งนี้จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบว่าผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยมีทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยและนันทนาการ สวัสดิการด้านการศึกษา สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย และสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ว่ามีปัญหาความต้องการ และมีศักยภาพอย่างไร รวมถึงผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ยังมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างไร ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการช่วยเหลืออย่างตรงประเด็นและตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุมากที่สุด โดยผลของการศึกษาจะเป็นแนวทางในการจัดสวัสดิการทางสังคมให้แก่ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเกษียณ สถานภาพการสมรส มีความคิดเห็นในด้านสุขภาพอนามัยและนันทนาการ ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างไร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนวิธีการดำเนินงานและระเบียบวิธีวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร แบ่งเป็นเพศชาย 625 คน เพศหญิง 740 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,365 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เพศชาย 625 คน เพศหญิง 740 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้สูตรในการคำนวณของ Taro Yamane (1973, p. 125) ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการสุ่มตัวอย่างนี้ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 หรือ 0.05 รวมทั้งสิ้น จำนวน 310 คน

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n หมายถึง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนประชากร

E หมายถึง ความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากการสุ่มตัวอย่างเท่าที่ยอมรับได้

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มุ่งสำรวจการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผู้สูงอายุที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1,365 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น แบ่งเป็นเพศชาย 625 ราย เพศหญิง 740 ราย โดยใช้สูตรในการคำนวณของทาโร ยามาเน่ ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการสุ่มตัวอย่างนี้ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 หรือ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n หมายถึง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนประชากร

E หมายถึง ความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากการสุ่มตัวอย่างเท่าที่ยอมรับได้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพอนามัยและนันทนาการ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านที่อยู่อาศัย 4) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) และได้กำหนดมาตราส่วนประมาณค่าของแบบสอบถามเป็น 5 ระดับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นคำถาม ปลายปิด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง ได้รับบริการในระดับมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง ได้รับบริการในระดับมาก ระดับ 3 หมายถึง ได้รับบริการในระดับปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง ได้รับบริการในระดับน้อย ระดับ 1 หมายถึง ได้รับบริการในระดับน้อยที่สุด และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะต่างๆ ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นคำถามปลายเปิด

4. การสร้างแบบสอบถามและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษา ค้นคว้าและวิเคราะห์แนวคิด หลักการ โดยการศึกษา ค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำไปหาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้มีเนื้อหา และข้อคำถามต่างๆ ตรงกับกรอบแนวความคิดในการศึกษาที่ต้องวัดจากผู้เชี่ยวชาญการวิจัย จำนวน 3 ท่าน 2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 3) ปรับปรุงแก้ไขและนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความเชี่ยวชาญ โดยวิธีตรวจสอบด้วยความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item - Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.956 4) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ 5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสวนส้ม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร รวมทั้งสิ้น 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-efficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.389 ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับที่สูงมาก มีความเหมาะสมสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยทำหนังสือถึงรับรองจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ส่งหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลนำแบบสอบถามไปลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลจะดำเนินการโดยวิธีแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้สูงอายุที่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งถูกสุ่มเลือก เป็นตัวอย่าง ดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาทำการประมวลผลข้อมูลและสรุปผลการประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่สุ่มเลือก จะใช้วิธีการ 2 อย่าง 1) ในกรณีที่ประชาชนที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถทำความเข้าใจ และ ตอบแบบสอบถามเองได้ ก็จะทำให้ผู้นั้นดำเนินการกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้เก็บข้อมูลจะเป็นผู้ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนว่าข้อมูลครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ครบถ้วนผู้เก็บข้อมูลจะซักถามเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง 2) ในกรณีที่ประชาชนที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างไม่สะดวก หรือไม่สามารถกรอกแบบสอบถามได้ด้วยตนเอง ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจะอ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง และบันทึกคำตอบลงในแบบสอบถามอย่างครบถ้วนและถูกต้องการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากที่ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้วได้ทำการลงรหัสข้อมูลแล้วนำมาประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (least significant difference) การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษา ค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและเชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้มีเนื้อหา และข้อคำถามต่างๆ ตรงกับกรอบแนวคิดในการศึกษาที่ต้องการจะวัดจากผู้เชี่ยวชาญการวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ความสอดคล้องของเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สื่อความหมายได้ตรงประเด็น และเหมาะสมยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

7. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือถึงรับรองจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ส่งหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลนำแบบสอบถามไปลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลจะดำเนินการโดยวิธีแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้สูงอายุที่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งถูกสุ่มเลือก เป็นตัวอย่าง ดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาทำการประมวลผลข้อมูลและสรุปผลการประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่สุ่มเลือก จะใช้วิธีการ 2 อย่าง 1) ในกรณีที่ประชาชนที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถทำความเข้าใจ และตอบแบบสอบถามเองได้ ก็จะให้ผู้นั้นดำเนินการกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้เก็บข้อมูลจะเป็นผู้ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนว่าข้อมูลครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ครบถ้วนผู้เก็บข้อมูลจะซักถามเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และ 2) ในกรณีที่ประชาชนที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างไม่สะดวก หรือไม่สามารถกรอกแบบสอบถามได้ด้วยตนเอง ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจะอ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง และบันทึกคำตอบลงในแบบสอบถามอย่างครบถ้วนและถูกต้องการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากที่ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้ทำการลงรหัสข้อมูลแล้วนำมาประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปตามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ สถานภาพ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ (n = 310)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	122	39.36
หญิง	188	60.64
รวม	310	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามโดยเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 60.64 และเพศชาย มีจำนวน 122 คน คิดเป็น ร้อยละ 39.36

2. ความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วน ตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมแต่ละด้านโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร (n = 310)

การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบล อำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านสุขภาพอนามัยและนันทนาการ	3.24	0.12	ปานกลาง
2. ด้านการศึกษา	2.81	0.23	ปานกลาง
3. ด้านที่อยู่อาศัย	3.00	0.05	ปานกลาง
4. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.88	0.24	ปานกลาง
รวม	2.98	0.09	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.09) โดยอันดับที่ 1 คือ ด้านสุขภาพอนามัยและนันทนาการ ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.12) อันดับที่ 2 คือ ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.05) อันดับที่ 3 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.24) และระดับคะแนนต่ำสุด คือ ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.23)

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบค่าแปรปรวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test (n = 310)

การจัดสวัสดิการสังคม ของผู้สูงอายุ	ชาย (n = 122)		หญิง (n = 188)		t	df	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านสุขภาพอนามัยและนันทนาการ	3.29	0.63	3.19	0.65	1.313	308	0.863
2. ด้านการศึกษา	1.92	0.08	1.67	0.86	-1.479	308	0.158
3. ด้านที่อยู่อาศัย	2.67	0.12	2.55	0.04	0.566	308	0.171
4. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.61	0.07	2.42	0.33	-1.794	308	0.164
รวม	2.96	0.30	2.99	0.27	0.768	308	0.311

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ต่อเพศไม่แตกต่างกันทุกรายการ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัยและนันทนาการ การศึกษา พบว่า การจัดสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดหน่วยบริการทางการแพทย์เคลื่อนที่เพื่อตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสามารถ รุ่งโรจน์ (2560) ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลเสม็ด อำเภอมะนังบุรี จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ต้องการด้านสุขภาพ และการรักษาพยาบาลเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านนันทนาการ ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านรายได้ และด้านที่พักอาศัยผู้สูงอายุ ตามลำดับ

2. ด้านการศึกษา การศึกษา พบว่า การจัดสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นได้ที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยผู้สูงอายุในชุมชนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิพร เกษจ้อย และคณะ (2563, หน้า 1-14) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการ

ผู้สูงอายุบ้านดอนยาง ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการสร้างความตระหนักให้คนในชาติเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุว่าเป็นบุคคลที่ทรงคุณค่าต่อสังคม มีใช้ภาระของสังคม การถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงทั้งงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ เพราะท้องถิ่นจะมีความเข้าใจบริบทของผู้สูงอายุของตนเองได้เป็นอย่างดี

3. ด้านที่อยู่อาศัย จากการศึกษา พบว่า การจัดสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภองาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้มั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพลกฤต แสงอาวุธ (2558, หน้า 267-282) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของ ผู้สูงอายุ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการวางแผนงานและให้บริการนั้น ส่วนใหญ่ผู้รับผิดชอบและดูแลเป็นหน่วยงานของภาครัฐ โดยมีแผนการเพิ่มคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุครอบคลุม 6 เรื่องหลักๆดังนี้ 1) ด้านสุขภาพและการ รักษาพยาบาลของผู้สูงอายุ 2) ด้านรายได้ของผู้สูงอายุ 3) ด้านที่พักอาศัย 4) ด้านนันทนาการ 5) ด้านความมั่นคงทางสังคมและครอบครัว 6) ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัว

4. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากการศึกษา พบว่า การจัดสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภองาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้สูงอายุตามกฎหมายอย่างถูกต้อง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอำไพรัตน์ อักษรพรหม และกฤษณา รุ่งโรจน์วิชัย (2561, หน้า 41-58) ทำการวิจัยเรื่อง การได้รับและการเข้าถึงสวัสดิการสังคมสำหรับครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสิทธิตามกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมสำหรับครอบครัวที่มี ผู้สูงอายุ ได้แก่ ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มแก่ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ การลดหย่อนภาษีเงินได้ กองทุนเพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่มีผู้สูงอายุเมื่อมีความจำเป็น และกองทุนต่างๆ ที่ เกี่ยวกับการออม

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุที่ยังมีศักยภาพในการทำงาน โดยความร่วมมือกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดและภาคเอกชนให้มีการจัดจ้างงานผู้สูงอายุ ในส่วนของการงาน ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุหรืออาจจะส่งเสริมให้ทำอาชีพอิสระ เช่น การเปิดสอนวิชาชีพที่ตนเองถนัด เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.2 เพิ่มจำนวนพนักงานดูแลผู้สูงของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเข้าพบปะ พูดคุย สอบถามสภาพความเป็นอยู่ และการเข้าตรวจสุขภาพของผู้สูงอายุในพื้นที่เป็นประจำอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อลดความรู้สึกการถูกละเลยจากการดำเนินงานที่ควรได้รับของผู้สูงอายุ

1.3 สร้างช่องทางให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ โดยให้กลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน รวมไปถึงการแจ้งข่าวสารให้ได้รับทราบอย่างทั่วถึง

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีสร้างความร่วมมือด้วยกันในการจัดสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสมในการดำรงชีวิตแก่ผู้สูงอายุ ทั้งภายในบ้านและที่สาธารณะให้มีความเหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานจากเจ้าหน้าที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ให้บริการด้วย เพื่อสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้อย่างรอบด้าน

2.2 ทำการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ได้ความต้องการและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุที่มีความหลากหลายมากขึ้นด้วย

2.3 ควรมีการศึกษาความรู้ความเข้าใจในต้องการด้านการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้ความเข้าใจในต้องการสวัสดิการสังคม

2.4. ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถกำหนดนโยบาย และมาตรการรองรับและแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุได้ เพื่อที่ผู้สนใจสามารถนำไปใช้ในและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุต่อไป

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดสวัสดิการเพราะเมื่อถึงเวลาที่ผู้สูงอายุจะเข้ารับบริการทางสังคมก็ควรได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการดูแลสุขภาพในทุกมิติ ตั้งแต่การรักษา ป้องกัน ส่งเสริม ตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดไว้เช่นเดียวกับวัยอื่นๆ อย่างเท่าเทียมกันทุกคน และสามารถตอบสนองกับความต้องการได้อย่างเพียงพอ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการเข้ารับบริการ สำหรับผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กนกกร ไวร่คลองครุ. (2558). การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารสุขศึกษา*, 38(1), 66-71. <https://he01.tcithaijo.org/index.php/muhed/article/view/174722/125074>
- ณิชา บุรณสิงห์. (2555). *สวัสดิการผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- พลกฤต แสงอาวุธ. (2558). รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 6(2), 266-282. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJPU/article/view/54931/45597>

- สามารถ รุ่งโรจน์. (2560). *ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี*. (งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิทธิพร เกษจ้อย, วรชาติ ทะสา, สัจจารักษ์ ไธสงวน, กิตติยานนท์ วรรณวงศ์, ชัชวาล จารย์คุณ และสุดา ทิพย์ เกษจ้อย. (2563). การมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุบ้านดอนยางตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. *Journal of Buddhist Education and Research*, 6(2), 1-14. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jber/article/view/243467/166464>
- อำไพรัตน์ อักษรพรหม และกฤษฎา รุ่งโรจน์วณิชย์. (2561). การได้รับและการเข้าถึงสวัสดิการสำหรับครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*, 26(2), 41-58. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/swjournal/article/view/168974/121569>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed.). New York: Harper & Row.

